אויף פרעמדע וועגן

אַ שפּאַנענדער ראָמאַן פון די ליידן און קאַמף פון דעם אידישן וואַנדערער

פון דר. ל. ב—ן

(פאָרטזעצונג)

— זעט נאָר, בלאָק — האָט ער זיך געווענדעט צו יענעם מיט אַ ביטערן שמייכעל — ווי צוליב דעם איינעם רוס, וועלן זיי נעמען רייזן אויף רוסיש . . . דאָס קאָן נאָר טרעפן ביי אונזער אידישער אינטעליגענץ ! . . .

— אוי, דאָקטאָר, און איר עסט זיך אָפּ פון אַלעם דאָס האַרץ ! — האָט בלאָק געענטפערט מיט אַ גנב'ישן שמייכעל — וואָס אַרט אייך, אַז זיי הרג'ענען אביסל די רוסישע שפּראַך ? זאָל דאָס פאַרעכנט ווערן פאַר דאָס אידישע בלוט!

די רויטע ליזאַ האָט באַמערקט איר דעלסאָן'ען מיט דעם אומבאַקאַנטן קריסטן איז זי צוגעלאָפן צו זיי און זי האָט אַ כאַפּ געטאָן אידעלסאָן'ען פון הינטן ביים אַקאָל אַזוי, אַז אַ ענער האָט זיך אומגעקוקט צעמישט, זי האָט אים געדריקט די האַנט פעסט און אומגעצוואונגען אויף איר באַזונדערן שטייגער, מעשה מאַן, און געפרעגט אויף רוסיש : — וועט איוואַנאָוו דאָ אויך זיין ?

און דאָס האָט זי אַרויסגערעדט אין יענעם באַרימעריש-פאַמיליאַרן און דאָך רעספּעקטפולן טאָן, אין וועלכן קליינע מענשלעכע ריידן געוויינלעך וועגן אַ באַר רימטן פּרעזאָן בשעת זיי וויילן אַנדייער זייער נאָענטע באַקאַנטשאַפט . . .

— איך ווייס ניט — האָט אידעלסאָן געענטפערט — איך האָב אים נאָך היינט ניט געזעען ! דערלויבט, איך וועל אייך פאָרשטעלן, — האָט ער זיך פּלוצלונג אונטערבראָכן און זי פאָרגעשטעלט פאַר דעם רוס.

ליזאַ איז געבליבן שטיין מיט יענעם, אין ער, אידעלסאָן, איז אַוועק זוכן צווישען די געסט באַקאַנטע, ביי וועלכע ער האָט גערעכנט צו קריגן אַ פּאָר דאָלאַר פאַר זיינע "קינדער".

— וואָס מאַכט איר, באַטיושקאַ — אידעלסאָן ? — האָט אים בלאָק אָפּגעשטעלט.

— וואָס זאָל איך מאַכן ? אַט ! — האָט ער געענטפערט פרייליך און גוטמיטיק—איך דאַרף האָבן אַ פּאָר דאָלאַר... טאָמער וואָלט איר עפּעס געגעבן ?

— אויף די "קינדערלאַך" ?

— איר ווייסט דאָך, בלאָק, אַז איך האָב פיינט אייער שפּאַס ? — האָט אים אידעלסאָן אונטערבראָכן, ווערנדיק פּלוצלונג ערנסט ; — איר ווילט עפּעס געבן ?

— נאָך אַלץ אויף איוואַנאָוו'ן ?

— ניט אייער געשעפט אויף וועמען. אויף הונגעריקע רעוואָלוציאָנערן. איר ניט צו ניט ?

— און אַז ניט ?

— אַז ניט ? טאָ וואָס דרייט איר מיר אַ כאַפּ ! — האָט אידעלסאָן נערוועז אויסגעשריען און ער האָט שוין געוואָלט פון אים אַוועקגיין.

אָבער בלאָק האָט אים אַ כאַפּ געטאָן ביים אָרעם און אים אָפּגעראַטן.

— באַטיושקאַ אידעלסאָן — האָט ער זיך געוועגדעט צו יענעם מיט אַ ביטערן שמייכעל — ווי צוליב דעם איינעם רוס, וועלן זיי נעמען רייזן אויף רוסיש . . . דאָס קאָן נאָר טרעפן ביי אונזער אידישער אינטעליגענץ ! . . .

— אוי, דאָקטאָר, און איר עסט זיך אָפּ פון אַלעם דאָס האַרץ ! — האָט בלאָק געענטפערט מיט אַ גנב'ישן שמייכעל — וואָס אַרט אייך, אַז זיי הרג'ענען אביסל די רוסישע שפּראַך ? זאָל דאָס פאַרעכנט ווערן פאַר דאָס אידישע בלוט!

די רויטע ליזאַ האָט באַמערקט איר דעלסאָן'ען מיט דעם אומבאַקאַנטן קריסטן איז זי צוגעלאָפן צו זיי און זי האָט אַ כאַפּ געטאָן אידעלסאָן'ען פון הינטן ביים אַקאָל אַזוי, אַז אַ ענער האָט זיך אומגעקוקט צעמישט, זי האָט אים געדריקט די האַנט פעסט און אומגעצוואונגען אויף איר באַזונדערן שטייגער, מעשה מאַן, און געפרעגט אויף רוסיש : — וועט איוואַנאָוו דאָ אויך זיין ?

און דאָס האָט זי אַרויסגערעדט אין יענעם באַרימעריש-פאַמיליאַרן און דאָך רעספּעקטפולן טאָן, אין וועלכן קליינע מענשלעכע ריידן געוויינלעך וועגן אַ באַר רימטן פּרעזאָן בשעת זיי וויילן אַנדייער זייער נאָענטע באַקאַנטשאַפט . . .

— איך ווייס ניט — האָט אידעלסאָן געענטפערט — איך האָב אים נאָך היינט ניט געזעען ! דערלויבט, איך וועל אייך פאָרשטעלן, — האָט ער זיך פּלוצלונג אונטערבראָכן און זי פאָרגעשטעלט פאַר דעם רוס.

ליזאַ איז געבליבן שטיין מיט יענעם, אין ער, אידעלסאָן, איז אַוועק זוכן צווישען די געסט באַקאַנטע, ביי וועלכע ער האָט גערעכנט צו קריגן אַ פּאָר דאָלאַר פאַר זיינע "קינדער".

— וואָס מאַכט איר, באַטיושקאַ — אידעלסאָן ? — האָט אים בלאָק אָפּגעשטעלט.

— וואָס זאָל איך מאַכן ? אַט ! — האָט ער געענטפערט פרייליך און גוטמיטיק—איך דאַרף האָבן אַ פּאָר דאָלאַר... טאָמער וואָלט איר עפּעס געגעבן ?

— אויף די "קינדערלאַך" ?

— איר ווייסט דאָך, בלאָק, אַז איך האָב פיינט אייער שפּאַס ? — האָט אים אידעלסאָן אונטערבראָכן, ווערנדיק פּלוצלונג ערנסט ; — איר ווילט עפּעס געבן ?

— נאָך אַלץ אויף איוואַנאָוו'ן ?

— ניט אייער געשעפט אויף וועמען. אויף הונגעריקע רעוואָלוציאָנערן. איר ניט צו ניט ?

— און אַז ניט ?

— אַז ניט ? טאָ וואָס דרייט איר מיר אַ כאַפּ ! — האָט אידעלסאָן נערוועז אויסגעשריען און ער האָט שוין געוואָלט פון אים אַוועקגיין.

אָבער בלאָק האָט אים אַ כאַפּ געטאָן ביים אָרעם און אים אָפּגעראַטן.

— באַטיושקאַ אידעלסאָן — האָט ער

Doctors' Directory דאָקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	**דר. ס. דוש. בערמאַק**, 834 מיין סטריט אפּס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	**דר. דוש. ברענער**, 367 סעלקירק עוועניו אפּס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 DR. H. D. ISAACS & DR. J. BRENER
26 947	53 422	**דר. א. גוטמאַן**, 5—304 עוועניו בלאָק 265 פּאָרטעדוש עוועניו אפּס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אפּאָינטמענטס DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	**דר. ס. דזשאַוויש**, 404 באַיר בלדג. שטונדן. 11—12 און 3—6 און ביי אפּאָינטמענטס DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	**דר. ה. הערשפילד**, 576 מיין סט. קאָר. אלעקסאַנדער עוו. אפּס שטונדן 11—1, 2—5 און 7—9 DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	**דר. ב. א. וויקטאָר**, קאָר. סעלקירק און סאַלטער (איבער דער באַנק) אפּס שטונדן פון 3—5 און 7—8 DR. B. A. VICTOR
53 720	52 278	**דר. א. מאָיס**, סט. דזשאַנס בלאָק, פּרינסעסס און מיין אפּס שטונדן פון 2—4.30 און 7—9 DR. A. MOYSE
	52 376	**דר. דזשאָ. בי. מעקטעוויש**, שטונדן 2—5 און 7—9 פרעזיע און קינדער קראַנקהייטן 500 קאַלעדזש עוועניו, רעז. 504 קאַלעדזש עוועניו. DR. GEO. B. McTAVISH
53 181	53 181	**דר. י. פּערלמאַן**, 291 באַראָוס עוועניו, קאָר. טשאַרלס אפּס שטונדן פון 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	**דר. ס. קאָבערנסקי**, סוויט 2 קראַפּס בלאָק (מיין און דאָפּערין עוועניו) אפּס שטונדן פון 3—5 און 6.30—8 DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	**דר. מעקס ריידי** (עקס רעי) 283 פּאָרטעדוש, קאָר. סטיס (100 מאַראַנטאַ דזשעוש. טראַסט בלדג.), לענג איסלאַנד שטונדן: פון 2—6 אוונט און ביי אפּאָינטמענטס DR. MAX RADY
53 915	52 614	**דר. סעם ראַדין**, ראָיאַל באַנק בילדינג (מיין און סעלקירק) אפּס שטונדן פון 3—4 און 6—8 DR. SAM RODIN
88 916	59 473	**דר. א. ל. שובין**, אפּס שטונדן 11—12 און 2—6 אפּס: בענק אָף קאָמערס בלדג., מיין און אלעקסאַנדער רעזידענס: 414 סטעלאַ עוועניו. DR. A. L. SHUBIN
55 111	54 917	**דר. פ. סעדזיאַק**, שטונדן: 3—6 און ביי אפּאָינטמענט. אפּס 962½ מיין סט. רעז. 434 סאַלטער סט. DR. F. SEDZIAK
		אויגן, אויערן, נאָז און האַלז
28 281	51 848	**דר. י. ה. בעקמאַן**, 800 באַיר בילדינג DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	**דר. ד. מ. דזשענאָף**, 830-2 סאַמערסעט בלאָק DR. D. M. GENOFF
		קינדער קראַנקהייטן
88 013	53 320	**דר. ה. מעדאָוי** 904 באַיר בלדג. 3—5; 332 מאַניטאָבאַ עוו. 11—12 DR. H. MEDOVY

Dentists Directory דענטיסטען

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	**דר. י. בן עזרא**, ב.א. 962½ מיין סט. קאָר. סעלקירק DR. I. BEN-EZRA, B.A.
53 720		**דר. מ. א. בריגמאַן**, סוויט 1 סט. דזשאַנס בלק., 984 מיין סט. DR. M. A. BREGMAN
86 115		**דר. ס. אי. גרינבערג**, 414 באַיר בילדינג. DR. S. E. GREENBERG.
52 744	39 829	**דר. א. גאַרדנער**, 409 סעלקירק עוועניו, קאָר. סאַלטער. (איבער דער ראָיאַל באַנק) DR. A. GARDNER
56 056		**דר. ס. טשוירטשיל**, סוויט 1, טריק בלאָק, 972 מיין סטריט. DR. S. H. CHURCHILL

א, מוטער ! גיב מיר נאָך אַ שטיקל פון דעם וואונדער-באַרן ברויט

פּערלמאַנס קוואַליטי

ראַי ברויט

ניו-יאָרקער סטייל

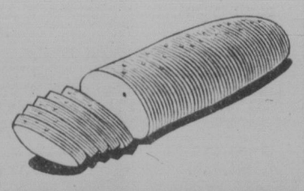

קויפט און עסט פּערל-מאַנס קוואַליטי געבעקסן.

אויב אונזער דרייווער איז ביי אייך נאָך ניט געווען — טעלעפאָנירט אונז

PERLMAN'S QUALITY BAKERY

JULIUS PERLMAN, Manager

514 Selkirk Ave. Phone 51488

פּריץ הירשביין

(דער זשעני פון דער אידישער ליטעראַטור און וועלט רייזנדער)

פון הענרי וויסקינד

ווידער אמאָל קומט צו אונז פון ווייטע לענדער, די ליכטיקע פיגור ביי אונז. איר דען, און אין דער אידישער ליטעראַטור, דער דיכטער, דראַמאַטורג, שריפטשטעלער און וועלט רייזנדער, פּרץ הירשביין. געוויס איז שוין געגוג געשריבן געוואָרן אין אַלע עקן וועלט, וועגן אים, אָבער, מיר, אידן, אין קאַנאַדע, פילן, אַז, מעג די ליכטיקע פיגור פון פּרץ הירשביין אוועקוואַנדערן אין די ווייטע עקן וועלט, קומט דאָך די צייט, ווען דער שריפטשטעלער, באַזונדערלעך אַלע לענדער, קומט ווידער אמאָל צו אונז, צו מערב קאַנאַדע, און מאַקע צו דער שטאָט קאַלגאַרי וועלכע איז אַרומגערינגלט מיט די שיינע בערג, צו דעם פּלאַץ, וואו זיין באַגלייטערן, אסתר שומיאַטשער, האָט אירע יונגע טעג פאַרבראַכט. מיר, אידן פון קאַנאַדע, וועמען די אידישע ליטעראַטור איז נאָענט און טייער און לייגן גרויסע האָפענונגען, אַז קאַנאַדע זאָל ווערן אַן אמת'ער אידישער קולטורעלער צענטער, שעען הויך דעם גרויס אוצר פון דער אידישער קולטור, ווייל ער האָט דאָך אַזוי פיל געשאַפן אין דער אידישער ליטעראַטור און אין דעם אידישן לעבן.

אין 1906 האָט פּרץ הירשביין אָנגעהויבן שאַפן אין אידיש. אין יענער צייט איז נאָך די אידישע שפּראַך און די אידישע קולטור געווען אין די קינדער יאָרן. אָבער הירשביין האָט קינד אין זיין האַנט געגומען. אַרומגעפירט איבער דער וועלט, און היינט צו טאָג האָט ער מיט זיין קינד אַריינגעטראָגן אין די פינסטע סאַלאָנען פון דער וועלטלאַכער קולטור. אַט זעען מיר ווי הירשביינס ווערק ווערן איבערזעצט אין אַלע וועלטלאַכע שפּראַכן; אַט לייענען מיר ווי הירשביינס דראַמען, וועלכע זיינען דורכגעדרונגען מיט דעם טיפּישן אידישן לעבן, ווערן אויפגעפירט אין די וועלטלאַכע טעאַטערן. און ווער פילט דאָס ניט, לייענענדיק הירשביינס ווערק, די מייסטערהאַפטקייט פון דער שפּראַך, וועלכע קלינגט אַזוי מעלאָדיש, ווי אַ קלאַסישע סימפאָניע מיט וועלכער ער אַליין דיריגירט...

אין זיינע שאַפונגען פילט זיך שטענדיק דער זשעני פון די פאָלקס מאַסן, דאָס פּרימיטיווע לעבן פון די פּרימיטיווע מענשען, און ער דרינגט אַריין שטענדיק אין די פאַראַרזאַכטע פּראָבלעמען פון זייערע נויטן און ליידן.

און אַט אַזוי דורכפאַרנדיק דעם ערד-קוגל, דורך און דורך, האָבן מיר ווידער אמאָל פּרץ הירשביין מיט אונז, דעם גרויסן שאַפער אין דער מערב'דיקער שטאָט, און זיינע בליקן הויבן זיך איבער די באַשניטע הויכע בערג, און זיינע גערואַנקען טראָגן זיך צום ווייטן מזרח, און טיף דרינגען זיי אַריין אין דעם לעבן פון די מזרח פעלקער. דער שרייבער לייגט אַוועק די פעדער און זאָגט: ערגעץ שלאָגט מען איצט אירן, און ערגעץ אַנדערש האָבן מענשן הנאה פון דעם. אַ פּראָבלעם אין דאָס אידישע פאָלק פאַר זיך און אַ פּראָבלעם פאַר דער גאַנצער וועלט. עפּעס האָט זיך וועלט אַריינגענומען אין קאָפּ, שעכטן אידישע העלזער, און שוין טויזנטער יאָרן און קיינער וויסט ניט פאַר וואָס? איז דען אידיש בלוט רויטער וואָס שטילט דעם דורשט פון די בלוטזורשטיקע מער ווי אַלע אַנדערע? אַט אַזוי, שטודירנדיק אַנדערע פעלקער, כאַראַקטעריזירנדיק אַנדערע פעלקער, קומט דער שרייבער גשטאַלטיקט צוריק צו זיין איינן פאָלק, ווייל ער האָט דאָך אין דער ווערקלאַכקייט ביינגעוואוינט די צעשפּרייטקייט פון אונזער פאָלק; ער האָט דורכגעטראָטן די וועגן און שטעגן וועלכע פירן צו די פאַרוואָרפענע ווינקלען פון אונזערע בריידער אומעטום.

הירשביין פילט דאָס ריידוויקע בלוט אין אַלע אַדערן, פון אונז, אידן, און אַלע לענדער. אַט זע איך אויפשריפטן פון אַרגענטינער צייטונגען, ווי אידן קאָלאָניסטן קומען אים באַגעגענען צום באַן, יונג און אַלט, מיט זייערע אָקסן און פערד, מיט אויפרופן: הירשביין, דער אַנטדעקער פון אַרגענטינער קאָלאָניעס. ער האָט דאָך דאָ אונז געזוכט, און מיר זיינען נאָך געווען שוואַך און פאַרצווייפלט, אָבער, ער האָט אונז דערמוטיקט און גשטאַרקט אונזערע הענט. און היינט איז ער ווידער מיט אונז. אין ביים באַגעגעניש קומען פאַר פריידיקע טענץ. און אַט זע איך אַן אויפשריפט פון הייגע, פון מאַיאָר פון שאַנגהיי, ווי ער וועלקאָמירט דעם אידישן שריפטשטעלער אַלס ער וועלכער ציט שטענדיק צום מזרח, און דער וועלכער פילט די ליידען פון זיין פאָלק, דער אידישער שרייבער בער באַגרויסט זיי און דריקט אויס די האָפענונג אַז אונזערע אידן וועלן געפינען שלום ושלוה ב ייזייער נאַציע, ווייל, מיר, אידן, ווייסן דאָך, וואָס דאָס מיינט, צו זיין אונטערדריקט.

פּרץ הירשביין און אַסתר שומיאַטער, פאַר די פינף יאָר וואָס זיי האָבן אַרומגערייזט דעם ערד קוגל, האָבן זיי געשטודירט די לאַגע פון די אידן אומעטום, ניט אַלס געקומענע געסט, נאָר זיי האָבן אומעטום געלעבט מיט'ן פאָלק און מיט אַלע פעלקער און טיף אַריינגעקוקט אין דער לאַגע וואָס דריקט די מאַסן. קיינער האָט אַזוי אויפריכטיק און עפנטלאַך ניט באַוויזן דאָס לעבן פון אידיע, ווי דאָס טוט פּרץ הירשביין אין זיין בוך "אידיע".

מיר אידן, וועלכע פילן זיך שטענדיק אונטערדריקט, שעען הויך אַט דעם אידיע שען זשעני, וועלכער שטייט פאַרבונדן מיט'ן פאָלק. מיר האָפן אַז ער וועט מיט אונז לאַנג פאַרברייטענען און וועט פיל שאַפען אויף דעם קאַנאַדער באָדן, און טאַקע אַ ווערק וועגן קאַנאַדער אידן, — צו דערמוטיקן די קאַנאַדער אידן צו ווערן עגן פאַרבונדן, פּראָדוקטיוו, ווייל דער וויזיאָנער הירשביין, ווען דאָך ווייס, ווייס די מעגלאַכקייטן, וואָס ער קומט, אין אַלע לענדער.

מיר קומט אָפט אויס צו זיין צוזאַמען מיט פּרץ הירשביין, און ממש מען ווערט פאַרכאַפּט פון דער וואונדערבאַרער אטמאָספערע וואָס דער קינסטלער שאַפט אַרום זיך. ער זאָגט: איך זיץ איצט טיף אין יאָפאָ, און מען פילט יאָפאָן אין דער אטמאָספערע פון שרייבער, און וועז מען פרעגט אים: הירשביין, איר האָט שוין היינט געענדיקט? זאָגט ער: ניין, קיינמאָל וועט מען ניט ענדיקן . . .

געטאָן אַלס מענש און אַלס רעוואָלוציאָנער — פלעגט ער דאָן קורץ באַמערקן איינפאַך און פּשוט: דרייענדיק זיינע לאַנגע און שווארצע וואָנצעס.

און אַזוי איז זיין פּערזענלאַכקייט געוואַקסן אַלץ מער און מער, און זי האָט פאַר'כישופ'ט די רוסיש-אידישע אינטעליגענץ מיט איר גרויסער עניות און אייגפאַכקייט . . . .

דאָן האָט ער איינעם פון זיי דערציילט מיט אַ קרעכץ אַ סוד, אַז . . . ער איז קורץ אין געלט, האָט יענער אים בסוד געלויגן עטלאַכע דאָלאַר און זיך פאַר אים אַנטשולדיקט, וואָס ער האָט ניט מער . . .

דאָן האָט ער אַ צווייטן פון זיי, דערציילט מיט אַ קרעכץ אַ סוד, אַז . . . ער מוז האָבן עטלאַכע דאָלאַר, האָט ער ווידער געקראָגן, און ווידער מיט אַן ענטשולדיקונג אַלס צוגאָב . . .

און דאָן . . . די זעלביקע געשיכטע... און ווען אידעלסאָן האָט ווען דעם זיך דערוואוסט, האָט ער מיט אייניקע פרויען, צווישן וועלכע עס איז אויך געווען די רויטע ליזאַ, זיך אוועקגעלאָזט איבער'ן אידישן קווארטאַל און האָבן געגומען קלאַפּן אין די באַקאַנטע טירן און האָבן געקליבן געלט . . . .

און אַלע האָבן געגעבן, און ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש האָט געגומען. הגם איר מער מיט אַ קרעכץ, און דרייענדיק פאַרשעמט'זיינע וואָנצעס, און קיינער האָט ניט געוואָגט צו צווייפלען אויף זיין אויפריכטיקייט און ערנסטקייט, אויסער רייכמאַנ'ען און בלאָק'ן, וועלכע האָבן געטענט'ט, אַז ער מאַכט דעם איינדרוק פון אַ דודכגעטריבענעם שווינדלער.

איר זייט אַ שאַווענייסט ! — פלעגט מען ענטפערן רייכמאַנ'ען.

— איר זייט געוואָרן אַ ציניקער ! — פלעגט מען ענטפערן בלאָק'ן.

— אָבער באַווייזט, אַז ער איז דאָס טאַקע וואָס ער האָט אייך איינגערעדט ? — פלעגן יענע טענה'ן.

— ער איז רעוואָלוציאָנער !

— ער איז אַן אַפּיצער !

— ער האָט געראַטעוועט אידישע פרויען און קינדער ! . . . .

האָט מען זיי פאַרשריען פון אַלע זייטן.

קורץ : ניט אומזיסט האָט אים עפּשטיין מיט אַזאַ התפעלות איצט אויפגענומען, און ניט אומזיסט האָט די רויטע ליזאַ מיט אַ באַזונדערער האַרציקייט, כמעט צערטלאַך אויסגעשריען :

— ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש ! . . . .

אידעלסאָן איז אויך צוגעלאָפן צו אים :

— ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש ! . . . .

פון פאַרשיידענע ווינקלען האָט זיך געוועזן אַזוי איינפאַך און אין דער זעלבער צייט אַזוי שטאָלץ, האָט געדרייט זיינע לאַנגע וואָנצעס און ער האָט געקוקט אַי העפלאַך, אַי פריינטלאַך, אָבער אימער מיליטעריש וואַזשנע פון אונטער זיינע דיקע, און כמורנע בערמען . . . ער האָט פיינט געהאַט צו ריידן פיל פון זיך און פון זיין רעוואָלוציאָנערער טעטיקייט. נאָר ווען ניט ווען, פלעגט זיך ביי אים ניט וועלנדיק אַרויסרייסן אַ פּאָר פאַקטען פון זיין רעוואָלוציאָנערן לעבן. למשל : ער האָט איין מאָל אָפּגערדרוקט פּראָקלאַמאַציעס און זיי אַליין אונטערגעוואָרפן אין קאַזאַרמע . . . צו : בשעת דעם וויכטיקן אויפשטאַנד האָט מען פאַרכאַפּט זיינע ברייוו ביי אַ חבר . . . . אָדער בשעת די פּאַנראַמען האָט ער רעוואָלט באַגיין זעלבסטמאָרד, אַזוי האָבן זיי אויף אים געווירקט . . . אַז אים איז געלונגען צו ראַטעווען נאָר אַ געוויסע טייל פון דער אידישער באַפעלקערונג אין דער שטאָט, וואו ער האָט זיך דאָן געפונען . . .

און דאָס אַלעס פלעגט ער דערציילן אין אַזאַ נעהיימן טאָן און מינע, עפּעס אַזוי נאָר ווי ניט ווילנדיק . . .

און האָט מען אים אויסגעדריקט ביי אַזוינע פעלע די אַנערקענונג, האָבן אַלע געווען אַז עס איז אים אומאָנענעם, אַז ער באַליידיקט זיך פּשוט פון דעם . . .

— איך האָב נאָר מיין הייליקע פליכט זיך צעלאַכט — אַנטלויפט ניט ! טאַקע געבן ? און אַ נאָנצן דאָלאַר ? איז עס אמאָל ניט אַ שאָד, הא ? פאַרגעסט ניט, איך בין דאָך* עפּעס אויך פון גרויסע קבצנים . . . . אָבער אייך . . . אייך . .

— ער האָט געגומען זוכן אין די ביידע קעשענעס — וואו איז דער בחור ? . . . אהא, איך האָב אים ! . . .

און ער האָט דערלאַנגט אידעלסאָן'ען אַ דאָלאַר.

— אַט אַזוי ! — האָט אידעלסאָן פרייליך אויסגעשריען — פאַרט פאַר פאַרבליבן אַ רעוואָלוציאָנערער פונק !

— ליידער ! — האָט בלאָק זיך צעלאַכט.

אין דער דאָזיקער צייט האָט זיך דערהערט דאָקטאָר עפּשטיין'ס התפעלות'דיקער קול :

— אַ, ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש !

און דאָן זייט'ס קול :

— אַ, ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש !

בלאָק און אידעלסאָן האָבן זיך אומגעקוקט אין דערזעען אויוואַנאָוו'ן.

ער איז געשטאַנען לעבן דער טיר. אַ הויכער, אַ ברייטער. מיט לאַנגע, און שווארצע וואָנצעס, מיט גרויסע אויסגעקאַטשעטע אויגן אונטער וואַזשנע, שוואַרצע און שווערע ברעמען, ווי כמאַרעס, און האָט געגרויסט עפּשטיין'ען מיט מיליטעריש און אַראָפּלאָזנדיקער העפלאַכקייט — און ליזאַ'ן מיט מיליטעריש לויטערקייט. מאַשא איז דאָן איז צוריק מער ניט געווען.

ווער איינגעלאַך ער איז געווען, האָט קיינער ניט געוואוסט אויף זיכער. אין אַ שיינעם טאָג האָט זיך גענומען טראָגן אַ קלאַנג צווישן דער רוסיש-אידישער אינטעליגענץ אַז עפּעס אַ רוסישער אפּיצער איז געקומען פון רוסלאַנד, וועלכער האָט עפּעס אנטייל גענומען אין דער רעוואָלוציע און וועלכער האָט דאָרט עפּעס פאַרטריידיקט די אידן, בשעת פּאָגראָמען, — דאָן איז געקומען איינער און האָט דערציילט אַז ער האָט זיך געזען מיטן באַקאַנטן, דערביי האָט ער יענעם אָנגערופן מיט'ן נאָמען "איוואַנאָוו" אין צוגעלייגענען מיט רעספּעקט אין קול : "אַ מערקווירדיקער מענש !" . . .

דאָן איז געקומען אַ צווייטער און האָט דערציילט, אַז ער קאָן יענעם גוט, און אַנרופנדיק שוין יענעם ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש, האָט ער צוגעלייגט אין יענעם פאַמיליאַרן טאָן, אין וועלכן מען רעדט געוויינלעך וועגן זייער נאָענטע באַקאַנטע : "זייער אַן אינטערעסאַנטע פּערזענלאַכקייט ! . . ."

און דאָן האָט מאַיינער איינגעלאַדען דעם ניקאָלאַי אלעקסייעוויטש'ן צו זיך אַהיים אויף אַ מיטאָג, און דאָן אַן אַנדערער, און נאָכדעם אַ דריטער און אַ פערטער . . .

און זיי אַלעמען דאָן ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש באַצויבערט מיט זיין "אינטערעסאַנטער פּערזענלאַכקייט". ער איז

היימאַן און העסטרין

באַרויסטערס, סאָליסיטאָרס און א. וו.
216 — מעקאַינטייר בלאָק — 216
טעלעפאָן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאַנס עוועניו, טעל. 53 133

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין

Shinbane, Morosnick & Roblin

Barristers, Solicitors and Notaries

באַרויסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריוס

Office: 207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאָן 21 345—6

טשערניאַק, קאַפּשטיין און ספּיוואַק

Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 591 און 24 666

א. ע. קאַנטאָר

אַדוואָקאַט און נאָטאַרי
A. E. CANTOR
אפּס: 210 נאָטר דיים עוועניו
טעלעפאָן 89 223
רעזידענס:
103 בענערמאַן עוועניו, טעל. 51 353

ח. שולמאַן

אַדוואָקאַט און נאָטאַרי
געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט
אפּס: 592 מיין סטריט
H. SCHULMAN, B.A., LL.B.
לאָז אפּס
Ste. 11, 592 MAIN STREET
צווישן לאָגאַן און אלעקסאַנדער
טעלעפאָן 88 462

דייווידסאָן און ראַטנער

Davidson & Ratner

באַרויסטערס, סאָליסיטאָרס און א. וו.
Barristers, Solicitors, etc.
Office: 406-7 Avenue Bldg. Ph. 26 080
265 Portage Ave. Winnipeg

ניי געקומענע צו קאַנאַדע ווערלקאָמען!

מיר האָפן אַז עס וועט אייך דאָ געפעלן און איר וועט דאָ מאַכן גוט.

און מיר לאָדן אייך איין צו פּרוּבירן דעד ראָז טיי צווישן אַנדערע גוטע זאַכן.

רעד ראָז גרין לייבל טיי

רעד ראָז אָרענדוש פּיקאָו טיי

רעד ראָז טיי

איז "גוטער טיי"

דערהערט אַ גערויש פון גערוקטע שטולן אין אַ געמורמל :

— ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש ! . . . פּראָפעסאָר אַמפּאַ איז צוגעפלוגן צו אים, מאַכנדיק פון וויינען צו אים מיט אַ האַנט :

— ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש ! . . .

און האָט אים אַ סינגאַר אָנגעבאָטן, פון וואָס ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש האָט זיך ניט אָפּגעזאָגט.

מאַשאַ איז אַריינגעלאָפן פון קיך מיט צעפלאַמטע באַקן, און דערזעענדיק אויוואַנאָוו'ן, איז זי אויף צוגעלאָפן צו אים מיט אַן אויסגעשטרעקטער האַנט און אויף אויסגעשריען :

— ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש ! . . . און דריקנדיק אים די האַנט, האָט זי נאָך צוגעלייגט :

אַט דערפאַר האָב איך אייך ליב, וואָס איר זייט נעקומען ! . . . .

אויף וואָס ניקאָלאַי אלעקסעיעוויטש האָט איר געענטפערט מיט אַ דריי מיט די וואָנצעס און מיט אַן עכט מיליטערי שען פאַרנייגן זיך.

ניט צוגענאָנגען צו אים זיינען נאָר : רייכמאַן און בלאָק, וואָס האָבן געקוקט אויף אים מיט גרויסע ספּיקות, און דאָקטאָר הכשטיין, וועלכער, האַלטנדיק זיך פאַר אַן אַמעריקאַנער, האָט אין אַלעמיין געקוקט פון אויבן אַראָפּ אויף אַלעם וואָס עס האָט געשמעקט מיט רוסלאַנד, ווי ער פלעגט זיך אויסדרוקן.

דער צווייטער רוס, וואָס אין פריער געקומען מיט אידעלסאָן'ען, איז אויף ניט צוגענאָנגען צו אים. ער איז געשטאַנען אין אַ ווינקל מיט ראַסקין'ען און איז געווען פאַרטאָן מיט יענעם אין אַ געשפּרעך וועגן דער רוסישער רעוואָלוציע. מאַשאַ'ס פאָטער ר' זלמן איז די גאַנצע צייט געזעסן אויף אַ שטול, געגלעט זיך די בלאָנדע באָרד און געטראַכט מיט פרייד :

— דאַנקען גאָט, מיין איידעם האָט אַ נאָמען אין אַמעריקע . . . . אַלץ אַזוינע פיינע מענשן קומען צו אים, אפילו ריכטיקע פּריצים אויך ! . . . . אַי, אַי, ווען זיי וואָלטן נאָר אַביסל פרום געווען . . .

דאָן האָט זיך אויוואַנאָוו געזעצט און דער עולם אַרום אים.

(פאָרזעצונג — טאָמאָ)

אויסגעפונען

(שלום פון זייט 2)

האָבן מיט גוואַלד אַראָפּגענומען זיינע הענט פון מיין האַלז. איך וויין נאָר אַז איך בין גרוי געוואָרן פון שרעק.

דערנאָך האָט זיך אַרויסגעשעלט, אַז בעת דעם אויפעזער האָט איבערגעביטן אַ צווייטער, האָט ער פאַרגעסן אַנצוזאָגן, אַז מען זאָל דיר טיר לאָזן אָפן, און דער צווייטער אויפזער האָט עס די טיר קוקן צו מיר אין זיי, פון וואַנען מיר קומען צו מי דאָן הויז, פון וואַנען מיר האָבן געראַרפט גיין אין טעאַטער, און ער האָט מיך ניט געפונען, האָט ער אַנגעהויבן מיך זוכן. און ער איז געלאָפן צוריק אין האָספּיטאַל און ער האָט זיך אויף מיר נאָכגעפרעגט און אַזוי אַרום האָט מען געעפנט די טיר פון קאַרפּאָוו'ס "אַיזאָלאַטאָר".

דערפאַר האָב איך אויסגעפונען קאַרפּאָוו'ס קראַנקהייט און ריכטיק געשטעלט די דיאַגנאָזע. דער פּראָפעסאָר איז געוואָרן אַרויס, אָבער פיל האָט מיר געקאָסט די דיאַגנאָזע אויסצוגעפינען.

אין אַלע אַנגעלעגנהייטן פון פּרינטינג - און - אַדוועטייזינג

ווענדעט זיך צו דאָס "אידישע וואָרט"

165 Selkirk Ave. Winnipeg, Man.